

Mønsterbesvarelse – JUS243 Alminnelig Formuerett

Eksamen våren 2019

Kandidat: Anonym

Ikke kommentert

Oppgaven reiser spørsmål om hvem som har rettigheter til en Nissan Leaf (heretter bil), dernest problemstillinger i relasjon til Peder Ås sin konkurs. Disse konfliktene foretas separat.

Den første tvisten som behandles er mellom Marte Kirkerud og Kari Knudsen. Den overordnede problemstillingen er om Kari Knudsen har ekstingvert Marte Kirkerud sin bil som følge av salget av denne mellom Marte Kirkerud og Peder Ås.

Formuesgodet som det tvistes om er løssøre.

Marte og Kari henviser i sine anførsler til tinglysningsloven § 34, jf. § 27. Tinglysningsloven § 34 fastslår at tinglysningslovens regler, herunder § 23-32, kommer til anvendelse for rettigheter som kan registreres i "Løssøreregisteret ... såfremt tinglysingen er tillagt rettsvirkning", jf. tredje ledd jf. første ledd.

Bestemmelsen fastslår at der en rettighet til et løssøre må registreres i Løssøreregisteret for å få rettsvern, kommer også den nevnte ekstinkjonsregel til anvendelse. For rettigheter til motorvogn er det kun enkelte typer pant som har rettsvern til "rettsvirkning" ved registrering i Løssøreregisteret, jf. henholdsvis panteloven §§ 3-8, 3-17, jf. tingl. § 34.

I det foreliggende tilfellet er det tale om ekstinkjon som følge av kjøp av en bil. Det finnes ingen bestemmelse som fastslår at eierskifte av motorvogn er en "rettighet tillagt rettsvirkning" som fordrer registrering i Løssøreregisteret. Bestemmelsene i tinglysningsloven §§ 23-32, herunder § 27, kommer følgelig ikke til anvendelse for den foreliggende tvisten. Anførselene fører med dette ikke frem.

Foruten særtilfellene som reguleres av tinglysningsloven § 34, gjelder godtroervervloven for ekstinkjon av løssøre, jf. lovens § 1.

Det følger av bestemmelsens første ledd at der en "løssøreting" blir "solgt" av "den som sitter med tingen", og mottakeren får den "overlevert til seg i god tro", "hindrer det ikke rettsvinning etter avtalen at avhenderen mandler rett til å rå over tingen".

Bestemmelsen fastslår at en godtroende kjøper kan ekstingvere en rettighetshavers rett til en løssøregjenstand dersom bestemmelsens vilkår er oppfylt.

Det er klart at den foreliggende bilen er et "løssøre". Ekstinkjonsregelen kommer dermed til anvendelse.

Videre tilsier ordlyden av "solgt" at det må foreligge en avhendelse av løssøret mot vederlag fra kjøperen. I det foreliggende tilfellet har Marte kjøpt bilen for 150 000 kroner. Det foreligger dermed et "kjøp".

Derneft må kjøperen ha foretatt kjøpet med "den som sitter med tingen".

Ordlyden av "den som sitter med tingen" tilsier at kjøperen må få retten overført til seg fra den som har besittelsen over det aktuelle løssøret. Dette begrunnes i at det er denne personen som er legitimert som innehaver av det aktuelle formuesgodet.

I det foreliggende tilfellet er det Peder Ås som har bilen i sin besittelse, som taler i retning av at det er han som "sitter med tingen". Samtidig er det klart at han begrunner sin rett i å "sitte med tingen" ved å være utstyrt med fullmakt fra hjemmelshaver Kari Knudsen.

Spørsmålet blir således om Peder Ås kan regnes å "sitte med tingen" der han samtidig begrenser sin legitimasjon til å kun være fullmaktshaver fra Kari Knudsen.

Det er sikker rett at en person kan utgi fullmakt som gir fullmaktshaveren rett til å føye over vedkommendes midler i tråd med fullmakten, herunder salg, jf. forutsetningsvis avtaleloven kapittel 2. Peder Ås påstår å ha fullmakt fra Kari Knudsen, og har samtidig legitimert seg ved å fremvise fullmakten. Dette må med avgjørende vekt tilsi at han "sitter med tingen" i tråd med godtroervervloven § 1.

De neste vilkår for ekstinksjon er at "mottakeren" får løsøret "overlevert".

Ordlyden av overlevering skal tolkes strengt. Det er kun der kjøperen har fått formuesgodet i sin fysiske besittelse at vilkåret er oppfylt. At vedkommende betaler for løsøregjenstanden før overlevering har skjedd er således ikke tilstrekkelig for å oppfylle vilkåret.

I det foreliggende tilfellet har Marte fått bilen sin besittelse når hun fysisk kjører hjem med denne fra Peder Ås klokken 17.00 21. august. Vilkåret om "overlevert" er dermed oppfylt.

Det siste vilkåret er at mottakeren frem til vedkommende får formuesgodet overlevert, må være i "god tro".

"God tro" skal etter lovens § 1 andre ledd foreligge der mottakeren "ikke forestår at avhenderen mangler rett, og heller ikke burde ha forstått det om han hadde vært så aktsom som det må kunne kreve etter forholdene ved avhendingen, tingens art og omstendighetene ellers".

Ordlyden av vilkåret må med dette tolkes som et aktsomhetskrav for mottaker. Det er kun for de tilfeller der vedkommende verken visste eller burde visst at vedkommende var utstyrt med en bedre legitimasjon enn hva de hadde rett til, at mottakeren kan ekstingvere. Dette bror på hva en alminnelig fornuftig og aktsom person ville oppfattet i den foreliggende situasjonen. Den gode tro må foreligge frem til vedkommende får formuesgodet overlevert, jf. første ledd.

Spørsmålet er således om Marte var i aktsom god tro om Peders rett fra hun kontaktet Peder frem til hun fikk bilen overlevert den 21. august.

Det første som må avgjøres er om Marte var i aktsom god tro i relasjon til den forfalskede fullmakten Peder har fra Kari til å selge bilen hennes.

Det grunnleggende utgangspunktet for aktsom god tro ved ekstinksjon er at mottakeren skal kunne stole på legitimasjonen til den som sitter med tingen. I det foreliggende tilfellet har Marte observert at det er Peder som sitter med bilen, og samtidig sett en fullmakt som tilsynelatende gir han rett til å selge bilen på vegne av sin samboer. Fullmakter er som nevnt en legitim måte å overdra retten til å selge et formuesgode på vegne av noen andre. At fullmakten er falsk er ikke synlig for Marte uten videre. Utgangspunktet må således være at Marte var både i faktisk og aktsom god tro.

På den andre siden fastslår lovens § 2 andre ledd at "forholdene ved avhendingen, tingens art og omstendighetene ellers" kan tilsi at mottakeren likevel kan få grunn til å mistenke at legitimasjonen til selger ikke er reell. Det avgjørende er således hvorvidt salgssituasjonen medførte at Marte burde forstått at Peders fullmakt fra Kari var falsk. Den mest nærliggende måten å avdekke dette på er om

vedkommende hadde kontaktet kjøper direkte. Spørsmålet blir således om en alminnelig fornuftig og aktsom person hadde kontaktet kjøper direkte i den konkrete salgssituasjonen.

Som nevnt må utgangspunktet være at all den tid norsk rett bygger på et system der fullmakt kan gis for å selge et formuesgode på vegne av andre, kan ikke en slik fullmakt føre til mistanke om falsk uten videre. Likevel er det snakk om et formuesgode av relativt stor verdi, der utsalgsprisen allerede er i lavere sjikt av liknende biler som ligger ute på brukmarkedet. Utsalgsprisen kan tale for at selgeren har dårlig tid til å selge unna formuesgodet. Dette kan tale i retning av at en aktsom kjøper hadde forhørt seg med selger direkte før salget.

Samtidig godtok Peder en pris på bilen som var 20.000 kroner under det bilen var lagt ut for salg til. At fullmektigen aksepterer en pris som er langt under salgsprisen kan for den aktsomme erverver tale i retning av at vedkommende gitt utover den rett fullmakts giver har gitt han. Dette kan også tale i retning av at en aktsom kjøper hadde forhørt seg med selger direkte. Det fremstår også som prekärt at Peder angir at han skal bruke samboerens ID for å registrere eierskifte. Dette kan også tale for at en alminnelig aktsom person ville reagert.

På den andre siden later det til at Peder ikke aksepterte tilbudet fra Marte før det hadde gått relativt lang tid. Tidsrommet mellom tilbud og aksept ville for den aktsomme kjøper kunne talt i retning av at fullmektigen hadde kontaktet selger om det konkrete tilbudet, hvorpå fullmakts giver ga aksept. Det samme kan legges til grunn for bruk av ID. Dette taler for at en alminnelig aktsom person ikke hadde kontaktet selger direkte.

Videre må det vektlegges at samboere normalt utfører tjenester for hverandre, også de av større økonomisk betydning. Samtidig må normen være at samboere normalt ikke foretar svikaktige handlinger bak den andre samboerens rygg. At Peder handler på vegne av sin samboer Kari kan dermed lempe på hvor stor grad av aktsomhet kjøperen må ha før salget gjennomføres. Dette fremstår samtidig som mer nærliggende der salget begrunnes i at vedkommende er på arbeid i Nordsjøen.

Totalt sett fremstår ikke situasjonen etter en helhetsvurdering på en slik måte at en alminnelig aktsom og fornuftig person hadde kontaktet Kari direkte i den foreliggende situasjonen. Da det heller ikke er andre rimelige metoder en person kunne avdekket at Peder ikke var berettiget på, har Marte derfor handlet i aktsom god tro.

Konklusjonen er således at Marte var i aktsom "god tro" om Peders rett til bilen i relasjon til Kari, jf. godtroervervloven § 1 første ledd jf. andre ledd.

Marte har med dette oppfylt alle vilkårene for ekstinksjon etter godtroervervloven § 1. Utgangspunktet er således at hun har ekstingvert Kari sin rett til bilen.

Kari anfører forøvrig at Marte er avskåret fra å ekstingvere fordi Peder har stjålet bilen fra henne.

Det følger av godtroervervloven § 2 at mottakeren "vinner ingen rett etter § 1 dersom tingen er eller må antas å være fravendt eieren ... ved tyveri".

Ordlyden av bestemmelsen tilsier at en godtroende kjøper er avskåret fra å ekstingvere etter lovens § 1 dersom det aktuelle løsøret er stjålet fra eieren. Bestemmelsen er etter forarbeidene inntatt for avdempe en erververs motivasjon til å kjøpe og selge tyvegods.

Loven definerer ikke selv hva som skal til for at noe ansees som "tyveri". I av denne grunn er det naturlig å legge til grunn de samme vilkår som for tyveri etter straffelovens § 321. I godtroervervlovens § 2 første ledd andre setning er det imidlertid lagt til grunn uttrykkelig at man

ikke krever at straffevilkårene om "utilreknelighet" eller "ung alder" er til stede, og derfor kan straffes. Det er således tilstrekkelig at de objektive vilkår for tyveri foreligger.

Etter straffelovens § 321 foreligger tyveri der en person "tar en gjenstand som tilhører en annen med forsett om å skaffe seg selv eller andre en uberettiget vinning ved å selge den". Bestemmelsen må sees i sammenheng med straffelovens bestemmelse om underslag i § 324. Underslag foreligger dersom en person "selger ... løsøre/gjenstand ... som han besitter, men som tilhører en annen".

Den primære forskjellen mellom bestemmelsene er om personen som solgte formuesgodet hadde gjenstanden i sin "besittelse" eller om vedkommende "tar" denne. Dette beror på hvordan vedkommende fikk tilgang til formuesgodet. Det må legges til grunn at dersom selgeren råder over formuesgodet som følge av at den berettigede har overlatt formuesgodet til selgerens disposisjon, vil det ikke foreligge "tyveri", men underslag. I så tilfelle er ikke en godtroende erverver avskåret fra å ek스팅vere etter godtroervervloven § 1.

Det avgjørende er således om Peder "tok" bilen fra Kari, eller om Kari har overlatt bilen til Peders disposisjon. Dette beror på det konkrete omstendighetene som ga Peder adgang til bilen.

Et naturlig utgangspunkt for vurderingen er hvorvidt Kari har avtalt med Peder at han skal kunne bruke bilen.

Det er ingen avtale mellom Peder og Kari som eksplisitt tilsier at Peder har rett til å bruke bilen. Da vedkommende ikke har sertifikatet, synes det heller ikke naturlig at en slik avtale kan være underforstått mellom partene. Det rettslige utgangspunktet må således være at Kari ikke har overlatt bilen til Peders disposisjon, og at Peder dermed "tar" denne.

På den andre siden har heller ikke Kari foretatt seg noe som gjør at Peder ikke kan tilegne seg bilen på svært enkelt vis. Både bil, bilnøkler og elektroniske adkomstdokumenter ligger alminnelig tilgjengelig for han, uten at han må foreta noe fysisk inngrep. Dette kan tale for at bilen uten videre er i hans "besittelse" uten at nærmere avtale må foreligge.

Det foreligger intet entydig svar på hvorvidt den foreliggende situasjonen er underslag eller heleri. Et viktig hensyn bak unntaket for ekstinksjon ved tyveri er forøvrig den berettigede for slike tilfeller ikke har rimelig adgang til å sikre sitt formuesgode. Ved underslag er det derimot den berettigede er nærmest å bære risikoen for hvem de lar føye over sine midler. Kari har ikke foretatt noen grep for å sikre bilen sin, foruten å stole på at Peder ikke føyer over denne. Det fremstår som nærliggende at det er Kari som er nærmest til å bære risikoen for hvem hun bor sammen med, særlig tatt i betraktning Peders dårlige økonomiske styring. Hensynet bak bestemmelsen tilsier dermed at bilen var i Peders "besittelse" da denne ble solgt. Dette gis avgjørende vekt. Det foreligger med dette underslag av Karis bil, jf. utgangspunktene i straffelovens § 234. Det foreligger dermed ikke "tyveri" etter godtroervervloven § 2.

Det foreligger ingen ytterligere skranker for Karis godtroerverv overfor Marte.

Konklusjonen på tvisten mellom Marte Kirkerud og Kari Knudsen er med dette at Kari har ek스팅vert Martes rett til bilen, jf. godtroervervloven § 1.

Den neste tvisten står mellom Marte Kirkerud og IKEA. Det aktuelle formuesgodet er bilen Marte Kirkerud har ek스팅vert.

IKEA anfører at Marte må respektere deres utlegg i bilen. Dette begrunner de i at utlegget var registrert før overtakelse av bilen, samt registrering av eierskiftet, jf. tinglysingsloven § 34 jf. § 20. Av denne grunn måtte § 4 i godtroervervloven tilsi at utlegget måtte bestå.

Det første som behandles er IKEA sin anførsel vedrørende tinglysningsloven § 34 jf. § 20.

Som tidligere nevnt er det kun der "tinglysning [i Løsøreregisteret] ved lov er tillagt rettsvirkning" at de nevnte regler i tinglysningsloven kommer til anvendelse, jf. § 34 første ledd. Registrering er tillagt rettsvirkning ved utlegg, jf. panteloven § 5-5. Derimot er ikke eierskifte tillagt slik rettsvirkning. Det foreligger dermed ikke kollisjon mellom Marte sin eiendomsrett til bilen og IKEA sitt utlegg på bakgrunn av hvem som har registrert sitt erverv først i Løsøreregisteret. Anførselen fører dermed ikke frem.

IKEA anfører forøvrig at deres utlegg på respekteres på bakgrunn av at deres utlegg ble registrert før Marte overtok bilen. Det følger av godtroervervloven § 4 andre ledd at "reglene i § 1 gjelder ikke i forhold til den som har fått tinglyst ... utlegg i henhold til pantelovens ... § 5-5"

Ordlyden tilsier at en erverver er avskåret fra å gjøre godtroerverv etter lovens § 1 overfor et tinglyst utlegg på formuesgodet registrert i Løsøreregisteret. Loven er imidlertid taus om når det tinglyste utlegget må foreligge for å avskjære muligheten for ekstinksjon.

På den ene siden kan loven tolkes dithen at straks et utlegg er registrert, er en kjøper avskåret fra ekstinksjon. Dette tilsier at samtlige vilkår for godtroerverv må være oppfylt før utlegget registreres. I det foreliggende tilfellet vil dette tilsi at Marte må respektere utlegget, da det ble registrert fem timer før hun fikk bilen "overlevert", jf. lovens § 1.

På den andre siden må en dekningsøkende kreditor sin rett leses i sammenheng med dekningsloven § 2-2. Det følger her at kreditorer kun kan ta beslag i de formuesgoder som "tilhører" skyldneren på beslagstidspunktet. Etter forarbeidene skal denne regelen imidlertid suppleres med rettsvernsbestemmelsene som foreligger for det aktuelle formuesgodet. Det er i lang tid tatt til orde for i teorien at en kjøper kan få rettsvern for sitt erverv før det er overlevert, gitt at selgeren sitter på løsøret i kjøperens interesse. Regelen bygger to eldre dommer, henholdsvis jernskrap-dommen og ku-dommen. Da Marte har betalt for bilen dagen før utlegget tas, men avventer å hente den til dagen etter fordi det er i hennes interesse, kan dette tale i retning av at hun fikk rettsvern mot Karis kreditorer dagen før utlegget ble registrert.

Likevel må det legges avgjørende vekt på at Marte ikke har ervervet bilen fra Kari før hun fysisk har fått denne "overlevert" til seg, jf. godtroervervloven § 1. Bilen "tilhører" således Kari frem til overlevering har funnet sted, som tilsier at hennes kreditorer kan ta beslag, jf. dekningsloven § 2-2. Marte kan ikke få rettsvern for disposisjonen før bilen inngår i hennes formue. Godtroervervloven § 4 må derfor tolkes slik at all den tid utlegget er registrert før mottakeren får løsøret "overlevert" til seg, må vedkommende respektere utlegget, jf. dekningsloven § 1.

Marte anfører forøvrig at fordi hun sjekket løsøreregisteret før hun overførte penger, har hun gjort det som med rimelighet kan kreves av henne, som igjen tilsier at utlegget må ansees ekstingvert. Godtroervervloven § 4 fremstår derimot som absolutt og ufravikelig. Det må foreligge "sterke grunner" for å oppstille ulovfestede regler om ekstinksjon og rettsvern, jf. Almarine-dommen og Momemtum-dommen. Slike synes ikke å foreligge her. Videre fremgår det av rettspraksis at ikke er anledning til å vurdere konkret rimelighet for det enkelte tilfelle, jf. Cruise Charter-dommen. Det foreliggende tilfellet er lovfestet, og bestemmelsen er klar. Det er følgelig ikke adgang til å oppstille unntak som følge av at Marte var i god tro.

Kari anfører avslutningsvis i relasjon IKEA sitt utlegg på bilen at fordi utlegget gjaldt hennes og Peders felles gjeld, kunne IKEA bare få utlegg for en "ideell halvdel av bilen".

Det er ingen regel som fastslår at der to hefter solidarisk for samme gjeld, at en utleggstaker kun kan ta beslag i en relativ del av et formuesgode. Derimot følger det av panteloven § 1-3 tredje ledd at panterett i en ideell halvdel bare kan tas "når panteretten omfatter all rett vedkommende eier har til formuesgodet". Bestemmelsen tilsier at en panthaver kun har mulighet til å ta beslag i ideelle halvdel der dette er den totale andel en skyldner eier i det konkrete formuesgodet. Fordi Kari eide bilen i sin helhet, har IKEA følgelig ikke adgang til å kun ta utlegg i en slik del.

Anførselen fører ikke frem.

Konklusjonen er følgelig at godtroervervoven § 4 fastslår at Martes ekstinksjon etter § 1 "ikke gjelder i forhold til" utlegget til IKEA på bilen pålydende 20.000 kroner.

Den neste tvisten gjelder mellom Peder Ås sitt konkursbo og Lillevik Sparebank. Den overordnede problemstillingen er om konkursboet kan omstøte Peders betaling av 150 000 kroner for sin kredittkortgjeld til Lillevik Sparebank i tråd med dekningsloven § 5-5.

Oppgaven reiser ikke særskilte spørsmål i relasjon til andre omstøtelsesregler.

Det følger av dekningsloven § 5-5 innledningsvis at "betaling av gjeld skyldneren har foretatt senere enn tre måneder før før frisdagen kan omstøtes".

"Fristdagen" er etter dekningsloven § 2-1 første ledd "dagen da den begjæring om åpning av konkurs ble tatt til følge". Dette tilsier at frisdagen er dagen konkursen ble åpnet.

For Peder Ås sitt konkursbo er frisdagen således 2. september. Dette innebærer at hans transaksjon på 150.000 kroner til Lillevik Sparebank den 21. august er innenfor omstøtelsesfristen etter dekn. § 5-5. Samtidig er det klart at denne transaksjonen var "betaling av gjeld".

Det følger av § 5-5 at betaling av gjeld kan omstøtes dersom det er "foretatt med usedvanlige betalingsmidler", "før normal betalingstid" eller "med beløp som betydelig har forringet skyldnerens betalingssevne", gitt at transaksjonen likevel ikke fremtrådte som "ordinær".

Bestemmelsen må leses i sammenheng med tidsfristen som er gitt for omstøtelse. Når skyldnerens konkurs er nærstående, vil de nevnte transaksjoner ofte bære preg av å være en forfordeling av skyldnerens formuesgoder på tross av kreditorfellesskapet. Man må likevel akseptere at skyldneren må foreta betaling for å holde økonomien gående. Det er derfor tatt et forbehold mot "ordinære" reservasjoner. Forarbeidene til bestemmelsen fastslår at reservasjonen mot ordinære betalinger vil variere ut i fra hvilket av de tre alternative vilkår den leses opp mot.

I det foreliggende tilfellet er det foretatt betaling av et pengekrav med penger. Det foreligger således ikke en transaksjon "foretatt med usedvanlige betalingsmidler". Omstøtelse kan derfor ikke skje etter dette alternativet.

Ordlyden av betaling "før normal betalingstid" som ikke er "ordinær" tilsier at gjeld som betales før den er forfalt, etter omstendighetene kan omstøtes. Der skyldnerens konkurs nær må det legges til grunn at betalingsforpliktelser som gjøres opp før forfall, er gjort i den hensikt å forfordle boets verdier. Etter forarbeidene må ordinærreservasjonen sees opp mot skyldnerens motivasjon til å gjøre opp for den enkelte betalingsforpliktelse. Det fremgår også av forarbeidene at der et lån med særlig høye renter innfris, må dette normalt ansees som ordinært.

I det foreliggende tilfellet har Peder betalt til Lillevik Sparebank før forfall. Det foreligger dermed betaling "før normal betalingstid". Sparebanken hadde imidlertid en rente på 20% på lånet til Peder,

som må legges til grunn at er svært høyt. I tråd med forarbeidene til loven er betalingen således likevel "ordinær", og kan dermed ikke omstøtes etter dette alternativet.

Det siste alternativet for omstøtelse er dersom betalingen er fortatt "med beløp som betydelig har forringet skyldnerens betalingsevne", som likevel ikke er "ordinær". Vilkåret er etter fast rettspraksis sett opp mot et sitat i lovens forarbeider. Det blir her lagt til grunn at en skyldner normalt må kunne betale sine fordringer, også der disse i svekker hans betalingsevne. Vilkåret i sin kjerne gjelder for eldre, forfalt gjeld. Jo eldre gjelden er, og jo nærmere denne blir tatt opp mot konkursen, desto større grunn er det å omstøte denne, jf. eksempelvis Direkte Reklame-dommen. Er det tale om ny gjeld, eller gjeld i tråd med betalingsplan, vil betalingen ansees som "ordinær", jf. Kjells Markiser-dommen.

I det foreliggende tilfellet er det klart at betalingen til Lillevik Sparebank har forringet Peders betalingsevne "betydelig". Likevel er det ikke snakk om eldre, forfalt gjeld, men en løpende betalingsforpliktelse med høye renter som ikke er forfalt. I tråd med lovens forarbeider og rettspraksis er man følgelig utenfor alternativets virkeområde. Det må samtidig legges til grunn at det for gjeld som ikke er forfalt, er alternativet om "før normal betalingstid" som er det primære rettsgrunnlag for å omstøte denne. Der denne ikke kommer til anvendelse, har det formodningen mot seg at det forestående alternativ likevel skal komme til anvendelse.

Ingen av de alternative vilkårene i dekningsloven § 5-5 for omstøtelse av "betaling av gjeld" har ført frem. Konklusjonen er med dette at konkursboet kan følgelig ikke omstøte den aktuelle betalingen på 150.000 kroner til Lillevik Sparebank.

Subsidiært behandles Karis anførsel om at dersom boet kunne omstøte betalingen, måtte hun få disse utbetalt som med massekrav. Dette er begrunnet i at pengene var et direkte substitutt for hennes bil.

Reglene om formuesrettslig surrogat bygger på prinsippet om at der en person føyer over andres formuesgoder i strid med sin adkomst til disse, skal eieren av formuesgodet som hovedregel kunne motta den motytelse personen fikk som vederlag. Dette forutsetter forøvrig at identiteten til det vedkommende får som motytelse er i behold. Der det skjer en sammenblanding med vedkommendes øvrige formue, er identiteten gått tapt.

Penger er fullt fungible midler. Dette innebærer at med mindre pengene står innelåst på en konto, er man aldri sikret å få de eksakt samme pengene tilbake. Konsekvensen ved sammenblanding er at den berettigede kun får et enkelt pengekrav, da identiteten på pengene ikke lenger er i behold.

Dette innebærer at der vederlaget Peder mottok for bilen til Kari har gått til å nedbetale gjelden han skylder Lillevik Sparebank, er identiteten på disse midlene gått tapt. Dette er fordi pengene ikke lenger eksisterer på kontoen, men har nedbetalt en gjeldsforpliktelse. Kari har følgelig kun et alminnelig usikret erstatningskrav mot Peder, og vil således kun ha et dividendekrav mot han, jf. deknl. § 9-6. Anførselen fører derfor ikke frem.

I relasjon til omstøtelse til fordel for Kari alene er det sikker rett at de ulike kreditorfelleskap som kan foreta omstøtelse, kun kan foreta omstøtelse til fordel for kreditorfelleskapet som helhet, jf. deknl. § 5-1. Reglene er begrunnet i å skape best dekning for kollektivet av kreditorer. Dette følger også indirekte av reglene for virkningene av omstøtelse, hvor det følger at "boet" kan kreve at den det omstøtes overfor fralegger seg berikelsen eller det tap "boet" lider, jf. §§ 5-11, 5-12. Det ligger således i omstøtelses-instituttets struktur at konkursbo ikke kan omstøte til fordel for en tredjemann.

Konklusjonen er følgelig at konkursboet ikke kan omstøte til fordel for Kari.